

ЕКРАН

ЧИСЛО: 5.

ЕКРАН ЕКСПЕРТОДІЧНЕ ВІДДАННЯ

РІК 1974.

РЕЗОЛЮЦІЇ СКВУ В СПРАВАХ КУЛЬТУРИ

* Увійти в контакт з Радою Українських Церков і запропонувати чи звернути увагу на потребу:

а) Визначення української мови в Українських Церквах.

б) Узгіднення текстів, що можуть бути спільними в молитвах і Богослужбах визнавців усіх українських віроісповідань.

в) Шкolenня кандидатів на священиків на українських університетах, або українських високих духовних школах.

г) Вивчення кандидатами на священичий стан не лише історії української Церкви і обряду, але і церковного мистецтва (архітектури, мальства, музики).

г) Приготувати священиків до праці не лише в ролі душпастирів, але теж культурних діячів і опікунів культури в своїй спільноті, яку духовно очолює.

д) При будові церков і їх прикрашуванні дбати, щоб були розписані конкурси, покликані жюрі спеціалістів, а бодай консультація з найавторитетнішими мистецькими чинниками що можуть допомогти порадами чи опініями.

* Бути в постійному контакти зі Світовою Координаційно-Виховною Радою, щоб допомогти у виховній системі українського шкільництва та організацій української молоді. Предмет української культури є важливим засобом здійснення виховного ідеалу.

* Бути в постійному контакти з Світовою Спілкою Українських Журналістів, щоб популяризувати завдання української культури для розвитку духовного життя української спільноти.

В Києві появився „Словник українських художників”

Київ. — В Києві вийшло перше довідкове видання про майстрів українського мистецтва п. з. „Словник українських художників”. Книга, що є своєрідним доповненням шеститомні „Історії українського мистецтва”, містить короткі відомості про 2,500 художників з найдавніших часів до наших днів. Важко місце присвоїти яче натхненості українських живописців, скульпторів, графіків та архітекторів. Вміщено та-

кож ряд статей про російських, білоруських, польських, чеських, словацьких, угорських та інших мистецтв, діяльність яких тісно пов'язана з Україною. У словнику надруковано близько 600 ілюстрацій, які відтворюють загальну картину розвитку українського мистецтва. Нове видання підготовлено головною редакцією „Української Радянської Енциклопедії“. Оформив його художник І. Хотінок.

Українець — німецький письменник

Наш земляк, який пише німецькою мовою, син у-чинаючи з 1918 року, — масове нищення українського народу голodom, терором, а далі військової події другої світової війни і в додаток до всього — німецький концентраційний табір та пізніші триомфальні концерти Капелі в країнських театрах

— Пірк-модерніст А. Окіпенко опублікував досі чотири збірки авангардних літтератур та романів. Автор постійно проживає в Білій. Йже в 1951 році, як наймодерніший з тодішніх австрійських модерністів, Окіпенко попадає в антологію австрійської поезії "Голоси сучасності".

Гравюра І. Принцевського зображає першодрукаря Івана Федорова,

ЛІВІСТОПУСАНИКИ

Від того дня, коли у львівській друкарні Івана Федорова з'явилися перші сторінки «Апостола», відлічуємо ми вік книгодрукування на Україні. Січень 1574 року відкрив нову сторінку в історії нашої культури, бо тільки друкована книга могла стати надбанням мас, з атрибутою розкоші перетворитися на хліб насущний розуму. Українські книзи — 400 років.

РІДНА МОВА

Українська рідна мова, Наче струми срібляні — Чиста, свіжа і здорована, Наче сонце навесні. Скажеш слово — ляється дзвони рукоцісів. У збірці є 75 актів, що відносяться до періоду з листопада 1593 до 1598 року.

БІСТИ ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

У ВІННІПЕГУ

Дотація на випуск українського фільму. Канадський уряд дав Осередкові української культури й освіти дотацію в сумі \$6.000 на випуск фільму про перших українських поселенців у Манітобі. Про-дукцентом фільму має бути Святослав Новицький. Фільм, при мінімальному бюджеті, має би коштувати \$15 000 із розрахунком, що коли українське суспільство справді зацікавлене своєю культурою то історичною спадщиною в Канаді, воно повинно само подбати про решту потрібних фондів. Дена урядом дотація — це лише захота, — спонукає до далішої наполегливої праці.

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА 55 РОКІВ

У мистецькій частині II СКВУ в Торонто виступала Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під проводом Григорія Китаєвого. Успіх надзвичайний, як завжди!

Якщо брати до уваги час і обставини, по-чинаючи з 1918 року, — масове нищення українського народу голodom, терором, а далі військової події другої світової війни і в додаток до всього — німецький концентраційний табір та пізніші триомфальні концерти Капелі в країнських театрах

НАРБУТ

Найважливіше є те, що Нарбут став реформатором українського шрифту і в цьому його величенні заслуга по всі часи. З-поміж його численних графічних творів найвидатнішим здобутком є «Українська Абетка», вартісна не тільки мистецьким виконанням й оригінальністю, але й знаменитим підходом до дитячої психіки.

Високим досягненням графічного мистецтва є також його меморіальна графіка (грамоти, дипломи, свідоцства т. д.), чудово скомпонована і з своєрідним шрифтом. Незрівняними є його проекти українських грошей (50, 100 і 250 карбованців і 200 і 1000 гривень), поштових марок, державних знаків і печаток, що є не тільки шедеврами світового значення, але для нас є їх дорогоцінними пам'ятками з часів державності.

Нарбут оформлював також фірмові знаки, плакати, карти для гри, проекти на текстильні матеріали, ювелірські праці і навіть проектував мундири для українського війська.

В останньому періоді його творчості (1919-20 рр.) вийшли з-під його руки «Ені», «Акта Нарбутуrom» та «Анілу», а лебедину пісню були прекрасні речі — обкладинки і заставки для журналу «Мистецтво» з глибокою символікою і композиційними досягненнями.

Нарбут помер 23 травня 1920

Козацькі рукописі

знайдено

В рукописному відділі Львівської державної наукової бібліотеки знайдено цінну збірку старих рукописів. У збірці є 75 актів, що відносяться до періоду з листопада 1593 до 1598 року.

Акти написані українською мовою і стосуються історії Поділля. Їхні ці акти оригінальні та підтвердженні печатками.

Серед виявлених українських актів є надзвичайно важливі документ-універсал Григорія Лободи, гетьма війська запорозького, папісаній 31 серпня 1595 р. Між ін., печатка гетьмана Григорія Лободи з універсалу 1595 року є унікальною пам'яткою української сграфістики (наука про печатки). Це найдавніша з відомих гетьманських печаток, що зберігаються державними печатками України. Напис печатки гетьмана Г. Лободи короткий: «Копія війська запорозького».

До цього часу цієї збірки козацьких рукописів ще не викрадено до московських архівів.

Французькі фільми про Київ

Французька кінодокументалістка Надін Лібер Плюссеско створила фільми, присвячені таким шести містам світу, які найбільше чимось відзначились у світовій історії. Ці міста: Київ, Гельсінкі, Стамбул, Дублін, Амстердам і Неаполь. Надін Лібер Плюссеско і її оператор у лютому цього року три тижні були в Києві. Перший фільм з цієї серії французьких телеглядачів побачили про Київ. В розмові з журналістами Надін Лібер Плюссеско сказав: «Це місто показано бути столицею, воно син на Україні і його мешканці мають високе почуття національної гідності». Газета «Монд» (в числі за 20-21-ше травня) писала: «Це класичний документальний фільм, насичений атмосферою, якою дихає місто».

Т. ШЕВЧЕНКО – ДОРОГОВКАЗ ДЛЯ НАШОГО НАРОДУ

Тарас Шевченко виступив зі своїми поезіями в глуху й темну ніч нашого народу, коли вже віддавалося, що наші сусіди зробили його потвою для своїх культур. Але геній нашого великого поета завжди пригадує, що народ ніколи не сміє тратити надії на свое відродження навіть тоді, якщо він находитися в найбільш безвідінному положенні.

Тому й кожного року в місяці березні увесь український народ на рідних землях і на еміграції відштовує свята в честь найбільшого поета України Т. Шевченка. Символічність постаті Т. Шевченка для нашого народу – великанська й переломова. Т. Шевченко сам вийшов з гущі народу й своїм соціальним походженням наводив страх на російських панів. Велика любов Т. Шевченка до українського народу була незичерпним джерелом його пламенного надхнення в ті тяжкі часи, коли в Україні шалів великорадянський російський шовінізм. У своїй творчості проголосив незламний поет ідею національного визволення, рівності й братерства, ідею соціальної справедливості. Він вогненним словом виступив проти царів, тиранів, катів і поміщиків, він критикував шовіністичне самодержавство Росії, він вірив беззастережно в перемогу правди й старався передати цю віру в правду своєму поневоленому народові.

Ніхто більше, як Т. Шевченко вмів оцінити й пізнати ціну особистої свободи, ціну свободи слова й думки. І поет так вміло оборонив їх у своїх поезіях, обороняв і навчав усіх, як треба ці основні засади людини шанувати, навіть як треба поступати з нетерпантами людьми. Поет навчав, якщо ви вірите в свободу слова й людини, та зустрінетесь в житті з нетерпимою людиною, то ви маєте багато шляхів, як толерантна людина може повестись з нетерпимою. Ви можете поступити так, як диктує вам ваше почуття свободи слова й думки. Ви можете махнути рукою на нетерпиму людину й відійти спокійно. Ви можете її сказати вічі правду, або можете сковатись зі своїми думками й мовчачи, щоб позбутися лайки з боку нетерпимої особи. Ви можете відійти від неї і почати разом зі своєю душою.

Ідея та хижі Т. Шевченка стали дорожником для нашого народу. Але спір і боротьба за справжнє обличчя нашого національного пророка – тривають посьогодні. Тепер, у часі жахливого наступу російського шовінізму на все, що тільки є українське, мусимо якнайбільше прислуховуватися до слів Шевченка, керуватися його ідеями та йти його слідами в любові до України й українського народу.

Покищо, сьогодні на наших рідних землях є подібна ситуація, як була за Т. Шевченка, і про неї він писав:

Мовчать гори, грає море, могили сумують.
А над дітьми козацькими
Поганці панують.

А до таких, які не бачуть, як "поганці панують над дітьми козацькими", Т. Шевченко писав:

А тим часом перевертні нехкі підростають
і поможуть москалеві господарювати,
та з матері полатану сорочку здіймати!
Поспішайте ж, недолюдки, матір катувати!

„Вставайте, Кайдани порвіте!“

Такі сцени бачимо і чуємо в фільмі "ЛІЛЕЯ"...

Бідні, гноблені, поневолені селяни йдуть з косами й вилами здобувати крашу долю своєму народові. Так Тарас Шевченко своїм художнім словом записав минуле України, а своїм сучасникам і ненародженим, за словами Івана Франка, "ОГНЕМ В ОДЕЖІ СЛОВА", залишив заповітне "ВСТАВАЙТЕ, КАЙДАНИ ПОРВІТЕ!" І огненне Шевченкове слово втримало українську націю до сьогодні й наснажуватиме завжди на боротьбу за свої права. Про те, щоб не згас вогонь Шевченкового слова, повсякчасно дбають народжені, а найперше-творці українського мистецтва. В їхніх мистецьких творах Шевченкове слово розпалює навіть холодні душі. ТА, на жаль, серед нас на еміграції, не бракує одиниць засліплених груповим фанатизмом, які поборюють такі мистецькі твори, хоч добре знають, яку ціну в Україні діячі культури і мистецтва за них платять.

Мисляча українська людина ніколи не буде поборювати корисного українського мистецького твору тільки тому, що творці його живуть сьогодні в поневоленій Україні. Поборювати такі мистецькі українські твори – це добивати недобите окупантам, руйнувати недоруйноване, чи допомагати розчисти шляхи русифікації в Україні, бох засуджуємо і поборюємо українське. Закиди, що платимо гроші советському союзові за фільми й тим підсилюємо ворога, при сьогоднішніх світових економічних советських зв'язках, надто непереконливі. Та, коментарі на цю тему, салишаємо кожному на власний розсуд, як і роздуми над нашим ставленням до мистецьких українських вартісних творів в Україні.

П. ЛІСОВИЙ

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЬМ „МАРІЧНА“

„Марічна“ – це романтична драма з часів першої світової війни, з життя Українських Січових Стрільців на тлі гуцульського села.

В фільму беруть участь старі актори українського театру і фільму, молоді актори, старі, молоді та діти.

Директором і головним „камера меном“ є Володимир Васік.

Над оформленням фільму працювало двох режисерів – Володимир Бачинський і Михайло Зенон Івах (в професійному житті – Майк Зенон). Володимир Бачинський є відомий образотворчий мистець з Нью Йорку. Михайло Івах відомий актор із серії телевізійних фільмів „Форест рейндже“, в яких виконував роль індіанця.

У фільмі виступає понад 200 осіб, яких треба було одягнути, озброїти, посадити на коней, а коней треба позичити і за кожного заплатити. Саме село коштувало понад 75 тисяч доларів, а все інше – біля 300 тисяч.

Кіностудія „КАНУКР“ в Ошаві – це єдина українська професійна фільмова інституція вільному світі. Хто бував коли в Голівуду і мав можливість оглянути „Юніверсал Студію“, – коли оглянє студію „КАНУКР“ в Ошаві, то немов побачить маленький „Юніверсал“ в українській тематиці.

Серед 170-акрової фарми стоїть велика будівля студії, в якій міститься внизу канцелярії, гардероби, передягальні тощо. По коридорах на стінах рецензії з газет, великі знімки акторів з попередніх фільмів і знятіки сцен сучасного фільму в роботі. На другому поверсі студії різні кімнати удекоровані до фільмування.

Під горбом, серед дерев, немов біля Яремча на Гуцульщині, побудоване гуцульське село – 14 хат і церква посередині села. Попід хати – паркани. В селі є коні, кози, кури, гуси, вози – ціле гуцульське господарське устаткування.

\$10,000 ДЛЯ „ТИТКИ КВІТКИ“

Українська телемейстерня, яка продовж двох років фільмує телевізійні програми для дітей передшкільного віку в українській мові – під назвою „У Тітки Квіткі“, одержала субвенцію в сумі \$10,000 від урядової програми багатокультурності при міністерстві д-ра С. Гайдаша. Це допомогло для продукції наступних 26 півгодинних програм, які будуть поширені по сітках „Кейбл Ті-Ві“ по всій Канаді.

КІНОРЕЖИСЕР СЕРГІЙ ПАРАДЖАНОВ ЗАСУДЖЕНИЙ В УКРАЇНІ

Західні пресові агенції принесли вістку, що в Україні засуджено світової слави творця Українського кіномистецтва – кіно режисера Сергія Параджанова. Кіно режисери Світу – головно Франції та Італії в обороні С. Параджанова вислали свій протест до уряду ССРР з приводу його засуду. Сергій Параджанов творець першій Української кіномистецтва, він створив такі українські фільми.

"ТИІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ"
"КВІТКА НА КАМЕНІ"
"УКРАЇНСЬКА РАНОСДІЯ"
"ЗОЛОТІ РУКИ"
"ПЕРШІЙ ХЛОПЦЬ"

Українці в Австралії мали нагоду бачити тільки один із згаданих фільмів – "ТИІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ". Під час висвітлювання іншому тепер арештованого мистця були певні особи, які закликали бойкотувати його. Надімось, що зрешті і засуд мистця за його національну творчість спричиниться до перегляду своїх переконань деяких одиниць.

ФІЛЬМИ

Державної Фільмової Ради Канади в Українській Мові

Під час 2-го Конгресу СКВУ в Торонто було висвітлено перших п'ять фільмів продукції Державної Фільмової Ради Канади в українській мові, яких вибір узгоджено з Централю КУК. Даліших п'ять фільмів передбачено адоптувати на українську мову в найближчому часі.

Між першими фільмами в українській мові є такі кольорові фільми:

- Пливи до Моря
- Канадії танцюють
- Курилик
- Познайомтесь з Канадою і
- Нагані.

В Канаді ці фільми можна одержати для безкоштовного показу в українських організаціях, в школах так приватних, як і публічних, та з нагоди різних святкувань. В тій справі треба звернутись прямо до бюр Державної Фільмової Ради (National Film Board), які існують в усіх більших містах Канади.

У 1919 році Мирон Сурмац видав у Нью-Йорку найкращу українську книжку «Кобзар». Цю книжку, як писне канадський часопис «Український голос», що контролює півтора долари, видавець розсilaє всім українцям даром з вільною просьбою: считати і другим давати.

«Мирон Сурмац, – писне Богдан Панчук у цьому часописі, – адміструє ще дальнє життя в Нью-Йорку і є власником книгарні «Сурма».

ПОШТОВА МАРКА ЗСА ДЛЯ ВІДАННЯ Т. ШЕВЧЕНКА

У ЗСА ведуться вже довший час заходи, щоб відзначити Тараса Шевченка виданням поштової марки ЗСА з портретом поета. Про це старається УККА та поодинокі громади пишні листи до генерального поштмейстера ЗСА.

На окрему увагу заслуговують старання п. Михайла Бабія з Кіївлемеду. На його заходи через сенатора Роберта Тафта генеральний поштмейстер Е. Т. Классен повідомив листом з 25. 3. 1974 р., що Шевченківська марка не є між рекомендаціями Комітету на 1974 рік, але „Комітет матиме на увазі пропозицію видання в майбутньому марки Тараса Шевченка.“

Лицем чи спиною до батьківщини

Жити на чужині без зв"язку з батьківщиною-це
значить повільно від неї відриватися, ставати чу-
жим їй і також і непотрібним. Бо яка користь
Україні від тих людей української крові, що не
лише не турбуються її долею, а навіть не цікавля-
ться тим, що там робиться? В нас на еміграції ду-
же поширене гасло, під яким живе чи мусить жити
політична еміграція: "ЛИЦЕМ ДО БАТЬКІВЩИНИ!"
Ці слова мають глибше значення, глибший зміст, ніж
може здаватися. Це значить не лише повернутися
обличям у бік батьківщини, а щодня цікавитися
тим, що там діється, ѹ робити все можливе, щоб
доля народу змінилася на краще.

Завжди еміграції різних народів старалися, якщо були навіть не політичними еміграціями, довідатися про рідні землі. Для цього листувалися з рідними, приятелями, знайомими. Коли були відповідні нагоди - відвідували рідні землі, читали книжки, видавані на батьківщині, газети, журнали, зустрічалися з людьми, які приїздили з батьківщини. Без цих зв"язків інформації про рідні землі були б дуже бідні, чи навіть взагалі їх не було б.

Кожен свідомий політичний емігрант шукає відомостей про рідні землі, відомостей якомога повніших і якомога точніших, щоб мати широку уяву й тверді знання про становище свого народу.

І зберігши пам'яті про становище свого народу. В нас на еміграції є певне розходження між тим, що пишеться про ставання "ЛИЦЕМ ДО БАТЬКІВЩИНИ", й тим, що для цього треба робити. З писань у деяких часописах і журналах виходить, що "ЛИЦЕМ ДО БАТЬКІВЩИНИ" можна стояти, лише читаючи чужомовні інформації про події на батьківщині та роблячи з них такі чи інші висновки. Кожен з нас погодиться з тим, що такі інформації можуть заводити нас на манівці, бо вони далеко неповні, і часто цілком неправдиві. Виникає, одже, потреба якомого ширшої інформації, і повстас питання: як, яким чином?

Тут у нас, серед широких кіл політичної еміграції — погляди найрізноманітніші. Одні доходять до пропагування масових поїздок на рідні землі, інші — до бойкоту навіть української книжки, що вийшла в советському видавництві. Як, однак, еміграція стається до того, що діється в Україні, — має малий вплив на підсоветське життя, і люди живуть і діють так, як дозволяють умови та як дозволяє громадська совість і особиста мужність людини: один сидить тихе сенько, щоб на нього вітер з Москви не дмухнув, а інші наражують себе на небезпеки й терпіння, творячи багатства для українського народу, сподіваючись, що вони дійдуть до українського сучасника й до майбутніх поколінь, а також — до сучасника, що живе в вільному світі.

З дечим, що твориться на батьківщині, ми маємо можливість познайомитися. Фільмова Спілка поставила перед собою завдання—дати нашему землякові в вільному світі нагоду побачити своїми власними очима дещо з того, що творять діячі української культури й мистецства на рідних землях. Це "дешо" означає—побачити те, що може мати не-проминальну мистецьку вартість, бо не можна сказати, що все без винятку, створине на рідних землях під большевицьким режимом,—безвартісне, що все при інших часах буде лежати на смітнику.

Багато буде викинене на смітник, але дещо залишиться навіки. Нам вдалося дістати кілька фільмів, і їх побачили тисячі наших людей в Австралії. Кожен хто їх бачив, мав можливість і право оцінити бачине по-своєму; ні від кого не вимагається безкритичних захоплень і хвальби.

Від кожного лише вимагалося зрозуміння, що бачине витворене в умовах насильної русифікації, насильного й безжалівного нищення нашої культури.

В умовах сьогоднішньої русифікації нашого народу стає, на жаль чи на потіху, важливим навіть сам факт створення чогось нашою рідною мовою, бо це свідчить, що мова наша ще живе, не гине. Тому питання оцінок різних явищ і фактів українського підсаветського культурного життя-досить делікатне; воно вимагає належного зрозуміння можливостей народу в умовах московського терору й його бажань та своїх завдань у вільному світі.

Фільмова Спілка, як згадано вище, пробує дістати

дещо з того, що створене на батьківщині в ділянці українського кіномистецтва. Наше завдання й бажання - не пропагувати/як нам дехто закидає/ советську культуру, а інформувати громадянство про певні факти культурного життя на батьківщині, з розрахунком на те, що громадянство в дуже великий мірі політично вироблене чи свідоме, і в стані оцінити все як слід з нашого національного погляду. Демонструючи фільми/дяекі - знозву пілкредислюємо! /підсоветського виробу, ми виходимо з того факту, що все цілими десятиліттями - не лише від часів закінчення минулої війни - дуже багато з-поміж нас читає советську літературу/дехто її не читає, а студіює/, слухає й вивчає дяекі твори підсоветських письменників, користується дяекими підручниками підсоветського виробу, наші хори й багато співаків співають пісні підсоветських поетів і композиторів, на наших концертах і святах декламуються вірші підсоветських поетів. Наші науковці беруть багато відомостей із советських джерел і навіть вважають їх настільки авторитетними, що базують на них свої теорії й висновки. Все це стало ледве не щодennим життєвим явищем нашої політичної еміграції. Біда, однак, приходить, коли на екрані появляється український фільм підсоветського виробу. Біда також приходить коли доводиться зі сцени почути українського співака з України: Гнатюка чи Белу Руденко. Можна їх слухати з платівок, можна платівки з їхніми піснями тримати в себе в хаті - але боронь, Боже, послухати їх зі сцени! Говоримо про ці аномалії тому, що вони далі існують і будуть ще існувати, поки важливі речі не обміркуємо спокійно й не поставимо все на свої місця. Один із аргументів проти відбудування концертів підсоветських артистів із фільмів з України є те, що гроші з них ідуть у советську скарбницю. Показ фільму і реклами, коштує два рази стільки, стільки фільм. Але подумаймо також над тим, що хіба лише звідси наші гроші йдуть до ССРР? За наші гроші /державні податки/ австралійський уряд привозить/ через державні радіостації/ советських музик, співаків; приїздять сюди за наші гроші різні культурні діячі. Щонайменше з десять советських ансамблів побувало в Австралії. Ленінградський балет ім. Кірова показувався цілими місяцями. Туди ходили учні й студенти цілими школами, включно з католицькими школами, щоб побачити советський балет. Багато наших людей побувало на виступах советських цирків, платячи утричі більше, ніж на вступ на фільм "ЗАХАР БАРКУТ" чи "Тіні забутих предків". Багато жінок заплатило за советського виробу вишивки й друковані взори вп"ятеро більше, ніж за вступ на фільм, демострований Українською Фільмовою Спілкою. До речі, на виставках часто можемо бачити різьби, вишивки, кераміку советського виробу, і на наших базарах ці речі продаються, наче свої, до речі, за досить високі ціни. І не чути в пресі й на зборах протестів, нарікань, заяв та інших виявів обурення. Можна прикрашувати хату советськими вишивками, можна читати підсоветські книжки, можна послухати платівку - лише не можна подивитися на фільм! Просимо читачів задуматися над цим. Просимо подумати над тим, чи дивлячись на такий фільм, як "Захар беркут" чи "ЛІЛЕЮ", чи ми стаємо до батьківщини лицем, чи, бойкотуючи їх, повертаємося до неї спиною, чи може допомагаємо русифікації.

Українська Фільмова Спілка

III *Ро́читай те тую славу...*

Софійський собор у Києві —
видатний архітектурний твір ча-
сів Київської Русі. Збудований
він 1037 року як символ величі
и могутності Київської держави.
З поданого нижче матеріалу ви
дізнаєтесь про дослідження дав-
ніх написів на стінах собору.

МІЛДАЛНН МАРКО СУМІЧОНД МИХА
ЕЛІССВІННТД НІЗ ВАНІЧОНД ГІХС
ТБДІРГТ БІГІМОВІГІЛІМІСКА
ЛОВІЧУ ТБДІРГІГІЛІГІТПАПЕ
ДВІМІЛІПІЛХІБІГІГІСМІЛЮКІМІ
ШІНІВОМІЧІСІН АВДАЛАМАННІ
ДВІМІСІСІТГІГІВАЛІССОБОЛІНІАЕГІСОМІ
РАНІССЕМСІСІТГІГІВАЛІССОБОЛІНІАЕГІСОМІ

МЧА К НАРАВЛЯ СТРОКИ БЫТА
КРУЛЗЕМЛЮКНПГЗИИ ИНСОЮНЮ К ЗСНАТИНЗ
К ЗСНАТИНЬ ОТРОКЗ

Довженко: Поет і фільмар

Alexander Dovzhenko: THE POET AS FILMMAKER. Selected Writings. Edited, Translated, and with an Introduction by Marco Caramyll (Cambridge, Mass. & London: The MIT Press, 1973). 324 pp.

Олександр Довженко: ПОЕТ ЯК ФІЛЬМАР. Вибрані твори. Редакція, переклад та вступ Марка Царинника. Кембридж, 1973, 324 стор.

Рідкісна праця з ділянки української культури! Десятиліттями вже по всьому світі прізвище Довженка (1894-1956) є підставовим у студіях кінематографії. Оцінки його фільмів, описи його життя появивались різними мовами світу. Та це вперше видано англійською мовою переклад Довженкової Автобіографії та частини його щоденників, його Записних книжок.

У той час, як різні українські видання в Україні, чи переклади писань О. Довженка російською мовою, не вийшли повністю, намагання Марка Царинника зібрати разом уже надруковане — це справді великий почин. Йому доводилося розшукувати різні твори Довженка та уривки його писань, друковані по окремих журналах, щоб об'єднати в цілість те, що радянські редактори з різних причин у даних виданнях вилучили. Це вже перша заслуга Царинника. Друга — це переклад англійською мовою. Текст поданий з численними поясненнями та індексом. Його вступ (на 51 сторінок), друкований українською мовою в 10, 11 і 12 чч. Сучасності за минулий рік, насвітлює культурно-історичне тло Довженкової доби на Україні. Царинник подає життєпис мистця, який віддзеркалює Довженкову любов до України, до традиції, до людини й до життя. Переглядаючи Довженкові фільми, Марко Царинник підкреслює їх українську національну ідентичність, та переплітає їх описи високими оцінками світових критиків. Факти подано стримано, але з виразним теплом. Вже на обкладинці книжки ясно й

недвізначно сказано, що Довженко українець і що писав він свої твори українською мовою. Приємно зауважити, що М. Царинник не перекладає українських імен чи географічних назв, тільки подає їх в англійській транскрипції.

Перекладач заздалегіль признається, що він не намагається передати колоквіяльної і спонтанної мови Довженка. Він радше передає її зредаговано, у логічному порядку, не раз переставляючи речення чи й частини абзаців. Це може і треба було зробити. Та інколи при цьому втрачається емоційне забарвлення повторень чи нагромаджених епітетів. Наприклад: "Я не зовсім люблю свої картини" в перекладі звучить — "я не люблю свої картини". Або: "Хай, неписьменному, жилося і тяжко і гірко..." подано, як "своє життя провів він в білі і незнанні (темноті)". Або: "хай же все людство знає і хай знають всі Пилипенки, як умерла іхня далека, далека прарабабуся у великому 1942 р.". Це перекладено, як "Хай знає людство і хай знають нащадки, як ти померла...". Тут пропущено "далека, далека прарабабуся", уточнення, в якому висловленій настроєво відклик до дальнього майбутнього. Протеж, мистецький переклад не завжди мусить бути детальною копією оригіналу; перекладач очевидно вибирає сам, що він насамперед хоче передати.

В компіляції частин Записних книжок М. Царинник покликується в більшості на українське 5-томове видання (1964-66). Та попереднє, 3-томове видання (1958-1960) має ще додаткові записи, головно за вересень і жовтень 1952, та дещо з травня 1955 нотатки, коротенькі нариси та один вірш, які не включені до цього перекладу.

Дуже позитивною частиною збірки є додана хронологія життя Довженка (на 14 сторінках) та список фільмографії (на 15 сторінках). У книжці подано, що у видавництві можна замовляти окрім 80-сторінкової бібліографії про Довженка. Все це вказує на дуже серйозний та успішний вклад праці перекладача та редактора збірки Марка Царинника.

Лариса М. Л. З. Ошикевич
«Сучасність»

СЛІДКУЙТЕ ЗА ОГОЛОШЕННЯМИ НЕ ЗАБАРОМ ВІДБУДЕТЬСЯ В АВСТРАЛІЇ

Прем'єра нового українського кольорового фільму

ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КІНО-СТУДІЇ В КАНАДІ

МАРИЧКА

ЗАГАЛЬНА СЦЕНА: ВІЗД ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧСВИХ СТРІЛЬЦІВ В ГУЦУЛЬСЬКЕ СЕЛО.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА КРАМНИЦЯ

> КАРПАТИ <

Повідомляє своїх клієнтів, друзів, і знайомих про перенесення Години так як були:

фірми до нового приміщення. **НАША НОВА АДРЕСА**

KARPATY TRADING & AGENCY

237 Flinders Lane

2nd Floor, Melbourne 3000

Пояснюємо: напроти старої адреси

від понеділка до п'ятниці: 11 год. ранку — 5.30 ~~зелора~~

субота: 9-та ранку — 12-пол.

Пригадуємо що номер телефону залишається такий

як попередньо 63-9634.